

Ministerstvo životního prostředí
Odbor výkonu státní správy VIII
Tř. kosmonautů 10
772 00 OLOMOUC

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE

NAŠE ZNAČKA

VYŘIZUJE / LINKA

MÍSTO ODESLÁNÍ / DNE

Raj / 10

Zábřeh / 2.1.2008

VĚC: Vyjádření k posudku dokumentace a doplnění dokumentace vlivů záměru “Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně v Zábřehu,, podle zákona č.100/2001Sb. O posuzování vlivů na životní prostředí

Po prostudování posudku dokumentace o hodnocení vlivů záměru „Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně v Zábřehu,“ vznášíme následující připomínky a námítky:

1. námitka k posudku dokumentace a doplnění dokumentace vlivů záměru “Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně v Zábřehu,,:

Zpracovatel posudku ve svém závěru hodnotí dokumentaci jako úplnou a požadavkům zákona odpovídající i přes své vlastní konstatování její neúplnosti v kapitole C. II. – chybějící charakteristiku současného stavu ve vztahu k obyvatelstvu, hmotnému majetku... Přitom právě hodnocení vztahu záměru k obyvatelstvu a jeho hmotnému majetku bude jistě předmětem následných sporů o náhrady za ztrátu tržní hodnoty nemovitostí. Tuto část pokládáme za nejcitlivější zejména ve smyslu ochrany vlastnických práv občanů k nemovitostem, která jsou záměrem bezprostředně dotčena. Absence charakteristiky stávajícího stavu je proto zásadním nedostatkem dokumentace a je z našeho pohledu nepřijatelné, aby tato dokumentace byla prohlašována za úplnou a vyhovující. Pouze precizní popis stávajícího stavu může být podkladem pro budoucí posouzení a kvantifikaci změn, které realizace záměru vyvolá.

Občané místní části Ráječek jsou připraveni nechat si provést na své náklady ocenění hodnoty svých nemovitostí soudním znalcem před a po výstavbě záměru a odborně stanovený rozdíl hodnoty uplatňovat soudní cestou. Dokumentace a zejména část C se v budoucnu stane jedním z klíčových dokladů pro posuzování vlivů záměru na kvalitu životního prostředí a hodnotu hmotného majetku obyvatel.

Proto trváme na doplnění dokumentace v části posuzování vztahu záměru k obyvatelstvu a hmotnému majetku a stanovení metodiky (odborného postupu), jak bude vliv na hmotný majetek obyvatel posuzován a poměřován (kvantifikován).

2. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

Zpracovatel vědomě nedodržel formu doplnění a vysvětlení dokumentace tak, jak své požadavky na doplnění a vysvětlení formulovalo Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VIII, Kosmonautů 10, 772 00 Olomouc dopisem zn. 570/542/I/07/Ku. Vznikl tak nesourodý a nepřehledný materiál, který údajně „sleduje původní dokumentaci“. Ve skutečnosti tato forma pouze komplikuje cestu dobrat se zjištění, že zdaleka ne všechny body požadavků na doplnění a vysvětlení jsou doplněním vypořádány (viz dále). Nejedná se pouze o doplnění a vysvětlení, ale opět významné změny v parametrech záměru (viz dále).

Obecně ke kvalitě a komplexnosti předkládaných dokumentací a doplnění konstatujeme, že u tak obrovské investice (v řádech cca 5 mld. Kč - zatím odhady), která nemá v ČR obdobu a která představuje vzorový příklad, podle něhož mohou být v budoucnu vedeny schvalovací procesy obdobných rozsáhlých energetických a výrobních komplexů - u takovéto investice bychom očekávali od samotného počátku mnohem profesionálnější a zodpovědnější přístup investora, který dosud stále předává jakési polotovary a ne na úrovni zpracovanou a odborně podloženou dokumentaci. Vždyť už v těchto fázích se určuje základní struktura celého projektu (a neexistuje zatím žádný zodpovědný generální projektant!!!), nyní se stanovují základní limity záměru, už nyní musí být vše jasně definováno, aby se daly přesně stanovit dopady záměru. O to profesionálnější by měla nyní být oponentura, která může investora donutit, aby konečně, na další pokus, předložil skutečně komplexní a jedolitou dokumentaci tohoto nebývale velkého investičního záměru se všemi jeho stavebními objekty a technologickými celky, která bude vypovídat o skutečných dopadech záměru na naše životní prostředí, do něhož je tento rozsáhlý záměr osazován.

Aktuální doplnění připomínky:

Zpracovatel posudku sám v části VI. dokumentaci vytýká její nepřehlednost a ne příliš optimální srozumitelnost pro laickou veřejnost. Město Zábřeh rozhodlo ve věci záměru o VYPSÁNÍ MÍSTNÍHO REFERENDA, jako jednoho z nejvyšších demokratických nástrojů svobodného občanského rozhodování. V této situaci je naprosto zásadní, aby dokumentace byla srozumitelná právě laické veřejnosti, která se má v referendu k záměru (resp. prodeji pozemků pro záměr a tím jeho umožnění) vyjádřit! Dokumentace a její doplnění je v současné době jediným oficiálním podkladem, na základě kterého by se měli občané města Zábřeha v referendu zodpovědně vyjádřit.

Proto konstatujeme, že dokumentace a její doplnění nespĺňuje požadavek na její celistvost, srozumitelnost a přehlednost (viz výtka zpracovatele posudku) a za dané situace (vypsání místního referenda) je třeba trvat na přepracování dokumentace v jednotný přehledný a srozumitelný materiál.

3. Námitka:

Nesrovnalosti kapacit energobloku ve vztahu k potřebám vlastní papírny považujeme nadále za nevyjasněné a manipulaci s kapacitami záměru nepokládáme za „přirozený vývoj projektu“ (zpracovatel dokumentace na str. 9), ale za naprostou nekonceptnost přístupu investora. Roční potřeba tepla vlastní papírny, uvedená v dokumentaci (1 177 440 GJ/rok), je v doplnění navýšena na 1 573 000 GJ/rok, tj. o 33% !!! Kapacita roční výroby tepla je navýšena na 2 054 000 GJ/rok, přičemž celková potřeba vlastní papírny je nakonec 1 573 000 GJ/rok s velmi pochybným zdůvodněním (100% jistota dodávky páry pro papírenský stroj).

Upozorňujeme na ten fakt, že se základní parametry energobloku neustále a podstatně zvyšují a záměr se stále posouvá jinam, než byl na počátku.

O využití „zbytku“ vyrobené tepelné energie zpracovatel dokumentace pouze teoreticky spekuluje, ale pro vyrobené teplo neexistuje v době posuzování záměru žádné reálné využití. Mařením odpadního tepla dojde k ovlivnění mikroklimatu, které není v dokumentaci dále podrobně specifikováno.

Požadujeme doplnění dokumentace o část, podrobně posuzující situaci, kdy bude na jednom místě mařeno takové množství tepelné energie (např. kvantifikaci předpokládaného zvýšení vlhkosti vzduchu v okolí areálu).

Požadujeme zpracování modelových příkladů ovlivnění mikroklimatu v různých ročních obdobích (např. navýšení množství námrazy na střeších rod. domů, autech, okolních komunikacích apod. v zimním období)

4. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

Pro posouzení „ekologičnosti“ záměru, potažmo jeho komplexního vlivu na životní prostředí v celém regionu, je podle našeho názoru naprosto nezbytné požadovat po investorech prokázání zajištění paliva (biomasy) na dobu min. 25 let a jeho dostupnost z ekologicky optimální vzdálenosti do 35 km. Mimo tento rádius se ekologické hledisko

(dopad) dostává do záporných hodnot. Argumentace, že se jedná o obchodní tajemství je z tohoto pohledu nepřijatelná, stejně jako názor, že tato problematika nespadá do posuzování vlivů záměru na životní prostředí, protože dopady na krajinu, hospodaření a způsob využívání půdy zemědělského a lesního půdního fondu (ZPF, LPF) mají nadregionální význam!

Požadujeme nezávislé odborné posouzení reálnosti získávání uváděného množství dřevní štěpky z ekologicky akceptovatelné vzdálenosti do 35 km na dobu 25 let (nebo alespoň 50km/15let).

5. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

K dokumentaci, resp. k jejímu doplnění není doloženo stanovisko správce toku ke změně umístění čerpacího a výústního objektu na tok řeky Moravy. Došlo k navýšení potřebného množství surové vody z původně v dokumentaci uvedeného množství 199m³/hod (na str. 45 dokumentace) na nově uváděných 360 m³/hod. – tj. o celých 81%!!! Opět: Manipulaci s kapacitami záměru nepokládáme za „přirozený vývoj projektu“ (zpracovatel na str. 9), ale za naprostou nekonceptnost přípravy záměru.

Požadujeme, aby dokumentace byla posuzována na základě aktuálních stanovisek dotčených orgánů státní správy v tak zásadním bodě, jakým je zdroj vody pro tak náročný záměr.

Znova se v této souvislosti otevírá otázka vhodnosti situování záměru do těsné blízkosti řeky Moravská Sázava, když vazba na řeku, jako na zdroj surové vody, odpadá!!! Trváme nadále na zpracování variantního řešení umístění záměru.

4. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

Zpracovatel dokumentace i jeho posudku naprosto ignorují krajinné hodnoty stávajícího přírodního prostředí podél toku řeky Moravské Sázavy a Moravy a ve svém hodnocení jejich kvalitu snižují.

Zpracovatel s neskrývanou arogancí hodnotí přírodní prostředí podél toku řeky Moravské Sázavy jako lokalitu, která působí: (citujeme) „...silně zanedbaně, přírodě vzdáleně a rozhodně neplní funkci přírodního prostředí“ – a proto lze na ní plánovanou stavbu d o p o r u č i t . Tedy areál papírny a energobloku, který v lokalitě chce investor vytvořit, jsou podle tohoto odborného posuzovatele pro rostliny a živočichy (potažmo pro lidi) lepším přírodním prostředím a přírodnímu prostředí neškodící stavbou? Zpracovatel ve svém zaujetí pro pozitivní vyznění záměru zcela ignoruje ÚPd města Zábřeh, kde má kolem řeky Moravské Sázavy vzniknout zelený lem a kde má u městské ČOV vzniknout místní ÚSES. Žádáme, aby byl záměr podroben přezkoumání souladu se schválenou ÚPd města Zábřeh ve smyslu udržování a vytváření přírodního prostředí města a byly stanoveny podmínky pro umožnění realizace krajinnotvorných úprav podél toku řeky Moravská Sázava.

5. Námitka

Autoři dokumentace i zpracovatel posudku měli v rámci procesu EIA za úkol odborně posoudit vlivy záměru na životní prostředí. Zjištění, že se záměr nachází v lokalitě, spadající do vládou vyhlášeného chráněného území akumulace podzemních vod (Kvartér řeky Moravy), neučinil ani autor dokumentace, ani posuzovatel jeho práce. Tento fakt nikdo ze zainteresovaných odborníků nezaznamenal. Na skutečnost, že v blízkosti záměru se nachází území přírodní rezervace Pod Trlinou a že v Leštinských tůních se vyskytuje kriticky ohrožený druh žabronožky sněžní musela upomínat Obec Leština a její ochránci přírody a výskyt ledňáčka říčního museli zase dokazovat leštinští ornitologové. To vše bez jakéhokoliv dopadu na vyznění posudku. Vše vyřešil posuzovatel prostým tvrzením, že: (citujeme) „jmenované plochy u Leštiny jsou ve větší vzdálenosti a nebudou nikterak stavbou ohroženy“. Jak prostě. Podle závěrů posuzovatele je dokumentace úplná a dostatečná ve vztahu k zákonům.

Klademe zde naprosto relevantní otázky: Jak lze mít důvěru v tak benevolentní závěry posuzovatele? Jaké nové skutečnosti se zjistí třeba až po povolení stavby? Jaké jsou

záruky odbornosti posudku, který benevolentně přehlídí zásadní nedostatky předkládané dokumentace, ba co víc, ani je neodhalí?

Na základě výše uvedených skutečností dáváme tímto Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy VIII v Olomouci, podnět k zadání zpracování posudku dokumentace o hodnocení vlivů záměru „Využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně v Zábřehu“ jiné autorizované osobě, neboť výsledek práce současného zpracovatele pokládáme za nedůvěryhodný .

6. Námitka- trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

Zpracovatel se v doplnění rozhodně nevypořádal odpovídajícím způsobem s požadavkem správce Povodí Moravy na vypracování studie vypouštění odpadních vod z celé průmyslové zóny (Vyjádření ze dne 9.11.2006, PM45572/2006-203/OU – str. 109 dokumentace).

Trváme na požadavku koncepčního řešení odpadních vod v souvislosti s absencí regulace území, nazývaného jako „průmyslová zóna“.

7. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

Tak zásadní součást dokumentace celého záměru, jako je dopravní studie, není zpracována ani odbornou organizací, ani autorizovanou osobou, ani alespoň technikem v oboru dopravní stavby, kteří by v dokumentaci řešili problematiku dopravy a ne se pouze omezili na konstatování, kudy má plánovaná doprava směřovat. Zdůrazňujeme poznatek o enormním nárůstu hlukové a imisní zátěže obytné části Ráječek z navýšení provozu těžkých nákladních vozidel po silnici I/44 (86 aut denně), odkud se žádná opatření nepřipravují a stávající protihluková opatření nebudou dostatečná, jak sám zpracovatel v doplnění dokumentace uvádí: citujeme: “ Dále upozorňuji, že by občané Ráječka měli více apelovat na město Zábřeh, aby protihlukové stěny byly v řádném stavu a tím plnily svoji funkci“ – tedy sám zpracovatel konstatuje, že již nyní svoji funkci neplní!!! Dopravní studie se s tímto stavem nijak nevypořádává a nové zátěže prostě ignoruje.

Žádáme o podrobné prokázání (měření stávajícího stavu a modelováním navýšení nárůstem dopravy) hlukových a imisních dopadů z navýšení provozu těžkých nákladních vozidel od silnice I/44 a stanovení nápravných opatření vůči obytné zóně Ráječek. Stejně tak žádáme o empirické posouzení hladiny hluku při prakticky neustálém provozním otevírání vrat příjmu surovin a paliva.

Zda a kdy vůbec dojde k realizaci ve studii zmiňovaných investičních akcí (kruhová křižovatka na křížení I/44 a II/35, rychlostní komunikace R35) není jisté a nejedná se o související investiční akce investora záměru. Proto je jakákoli zmínka o využívání těchto silničních staveb pouhým dohadem a nelze s nimi kalkulovat pro pozitivní vyznění dopravního řešení.

8. Námitka

Dopravní studie a její závěry jsou v rozporu s platnou nadřazenou územně plánovací dokumentací – ÚP VUC Jeseníky – REGULATIVY ÚZEMNÍHO ROZVOJE - II. Závazná část - ČÁST C. ZÁSADY A REGULATIVY USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ – Doprava – bod 37. : (citujeme) „Potřeby nákladní dopravy v území zajišťovat především železniční dopravou. Silniční nákladní dopravu využít pouze tam, kde neexistuje železniční napojení, na krátké a operativní přepravy a pro stavební dopravu“.

Proto pokládáme za naprosto jednoznačné, že veškerá doprava, která se váže k záměru a jeho provozu musí být většinou vedena po železnici. Dopravní studie však počítá s opačným poměrem a zpracovatelem posudku je tento stav akceptován pouze s doporučením navýšení poměru ve prospěch dopravy po železnici.

Žádáme, aby byl plně respektován regulativ nadřazené územně plánovací dokumentace a doprava byla vedena především (tedy většinou) po železnici.

Žádáme, aby investor prokázal reálnost přepravy potřebných objemů paliva, surovin a hotových výrobků tímto způsobem, tedy většinou po železnici.

9. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

Velmi ožehavou problematiku záplav považujeme nadále za nedořešenou – lokalita Ráječek je v dokumentaci Krajského úřadu Olomouckého kraje vedena jako III. stupeň záplavového území! Nadále tvrdíme, že zavezením laguny (ztrátou retenčních ploch) se riziko záplav pro levou stranu toku – lokalitu našich RD – radikálně zvyšuje. Touto situací se cítíme ohroženi nejen na majetku, ale i na zdraví a životě.

Pokud tato problematika nebude uspokojivě řešena už v tomto stupni přípravy záměru, jsme připraveni domáhat se ochrany právní cestou.

10. Námitka:

Firma Wanemi ve své prezentaci představuje dálkové pohledy na část města Zábřeha s vizualizací celého záměru (zákresy do fotografií). Tyto záběry, i přes to, že výška komína (70m!!!) je zde uměle ořezána na úroveň sil (stávající sila mají výšku 50m), nenechávají nikoho na pochybách, že město Zábřeh získá novou „dominantu“ v podobě obrovského komplexu účelových stavebních objektů, technologických zařízení a průmyslových budov. Přesto zpracovatel píše o „minimálním vlivu na krajinný ráz“. Z části D.I.8. Vlivy na krajinu, str. 44 doplnění dále citujeme: „Pokud by nový závod nezapadal do krajinného rázu, tak dle našeho názoru by se musela hlavně zbourat sila, která krajinu ruší podstatně více“. V územním plánu města Zábřeh jsou sousední sila označena jako „nevhodná dominanta“. Obrovská hmota komplexu se svým 70m komínem se stane novou - ještě výraznější - nevhodnou dominantou města Zábřeha.

Žádáme, aby byly v hmotovém a architektonickém řešení komplexu zohledňovány požadavky odboru rozvoje MěÚ Zábřeh a aby byl záměr s kompetentními orgány města konzultován.

11. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci a není odpovídajícím způsobem vypořádána:

Upozorňujeme na uveřejněný článek (www.ekolist.cz) ze dne 7.6.2007, varující před unáhleným zaváděním náhrad fosilních paliv biomasou. Důvodem je produkce velmi jemného těžko zachytitelného prachu.

Žádáme, aby byla prověřena reálnost dosažení deklarovaných údajů o imisích pevných prachových částic z energetického zdroje.

12. Námitka - trvá z připomínek k dokumentaci

Upozorňujeme na skutečnost, že již delší dobu je avizováno zpřísnění imisních limitů v zemích EU. Pokud je záměr posuzován v rámci EIA podle v současné době platné legislativy, nemusí v době své realizace zpřísněných limitů dosahovat!

Závěrem:

Po prostudování materiálů, předkládaných v rámci správních řízení směřujících k povolení realizace záměru jsme nadále přesvědčeni o velmi závažných nedostatcích projednávané dokumentace i jejího doplnění a nesouhlasíme, aby proces povolování stavby pokračoval na základě závěrů posudku k této dokumentaci. Žádáme, aby dokumentace byla vrácena oznamovateli k přepracování ve smyslu podaných připomínek k záměru a poté předložena k posouzení jiné odborně způsobilé osobě v zájmu záruky objektivity posudku. Žádáme, aby na základě předložené dokumentace, jejího doplnění a vypracovaného posudku nebylo vydáno souhlasné stanovisko k posouzení vlivů, protože jak dokumentace, tak její posouzení vykazují závažné nedostatky a opomenutí, která brání jejich použití jako východiska pro další proces povolování záměru.

Žádáme dle §6 odst.4 zákona č.100/2001 Sb. O posuzování vlivů na životní prostředí účast našeho občanského sdružení „Za zdravý Ráječek“ na budoucích správních řízeních, která budou na proces posuzování vlivů stavby na životní prostředí navazovat.

S pozdravem

Za výbor občanského sdružení „Za zdravý Ráječek“

.....
Ing.arch. Petr Wolf